

Motion till riksdagen 2023/24:2843

av **Magnus Persson m.fl. (SD)**

med anledning av skr. 2023/24:82 Riksrevisionens rapport om kontrollen av subventionerade anställningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åtgärda den bristfälliga konstruktionen av nystartsjobben och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att involvera arbetsmarknadens parter och de regionala centren mot arbetslivskriminalitet för att granska arbetsplatsens lämplighet för nystartsjobb och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksrevisionen har granskat om kontrollen av de subventionerade anställningarna är effektiv. Deras slutsats är att trots genomförda förbättringar är kontrollen inte effektiv. Riksrevisionen har granskat flera olika subventionerade anställningar och en lång rad problem har uppdagats, såväl på övergripande nivå som i själva handläggningen av stöden. Arbetsförmedlingens kontroller är ineffektiva på grund av eftersatta it-system och tungrodd administration.

Nystartsjobb

För Nystartsjobben uppskattar Arbetsförmedlingen att det är felaktiga utbetalningar i närmare 8 procent av det utbetalda beloppet, cirka 270 miljoner kronor årligen. 13 miljoner av dessa anses vara orsakade av myndigheten själv, men den stora delen orsakas av dem som ansöker om stödet. I kontrollutredningen hittades fel i närmare tio procent av de granskade ärendena. Felen består till stor del av att arbetsgivare inte inkommer med dokument som styrker rätten till stöd.

Lönebidrag

Arbetsförmedlingen uppskattade att cirka 9,5 procent av det utbetalda beloppet för lönebidragen var felaktigt, vilket motsvarade cirka 1 miljard kronor under 2021. Av dessa bedömdes 800 miljoner kronor vara orsakade av de som söker stöden och resterande belopp av myndigheten själv.

Regeringens åtgärder

Vissa av regeringens tidigare vidtagna åtgärder och Arbetsförmedlingens uppdrag och återrappporteringskrav kring arbetet mot felaktiga utbetalningar är ett steg i rätt riktning, men det kommer inte åt det grundläggande problemet. Regeringen har utformat de subventionerade anställningarna på ett sätt som öppnar upp för missbruk; det gäller särskilt nystartsjobben som har en hög ersättningsnivå men få kontroller, vilket skapar utrymme för att stödet kan utnyttjas på ett systematiskt sätt. Regelverket är därutöver utformat på ett sådant sätt att det är en komplicerad process att återkräva en felaktigt utbetald ersättning. Arbetsgivare som medvetet missbrukat systemet kan strunta i att betala och vänta på att bli stämnda av Arbetsförmedlingen, vilket kan ta flera år eller helt utebli. Riksrevisionen konstaterar dessutom att myndigheten själv ligger bakom felaktigheter för miljontals kronor.

Det finns en omfattande problematik kring subventionerade anställningar. De är över lag ineffektiva och brister i resultat i form av reguljära anställningar. Sverigedemokraterna har påpekat detta under lång tid, och det är också skälet till att vi inte har deltagit i de övriga partiernas tävlan om att lägga flest miljarder på dessa åtgärder. Riksrevisionens granskning visar att problematiken kring de subventionerade anställningarna är mer långtgående än bristande resultat; flera subventionerade anställningar är till sin konstruktion bristfälliga och det finns dessutom kopplingar till arbetslivskriminalitet. Arbetsförmedlingen har kartlagt omfattningen av felaktiga utbetalningar som bedöms falla inom definitionen av arbetslivskriminalitet. Under 2021 uppgick de felaktiga utbetalningarna till följd av arbetslivskriminalitet till 113 miljoner kronor.

Det finns mycket i den här granskningen, utöver Riksrevisionens rekommendationer, som regeringen behöver arbeta vidare med. Sammantaget kan konstateras att regeringen inte gjort tillräckligt för att åtgärda problematiken. Regeringen bör omgående åtgärda konstruktionen av Nystartsjobben för att komma till rätta med de delar som medför möjligheter till missbruk.

Magnus Persson (SD)

Michael Rubbestad (SD)

Sara Gille (SD)

Ann-Christine Frohm Utterstedt (SD)

Ulf Lindholm (SD)